

δαγκανοθρουμποῦ ἡ, ἀμάρτ. δακ-ξαν-νοθρουμποῦ Κύπρ. δακ-ξαν-νοθρουμποῦ Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. δαγκάνω καὶ τοῦ οὐσ. θροῦμπη.

Ἡ τρώγουσα θύμους ὡς οἱ ὄνοι, ἐπὶ εἰρωνικῆς ἐκφράσεως: *Νὰ σοῦ δώσωμεν τὴν κόρην τῆς δακ-ξαν-νοθρουμποῦς* (δηλ. τῆς γαϊδάρας). *Νὰ σὲ κλοτήσῃ ἡ κόρη τῆς δακ-ξαν-νοθρουμποῦς*. Πβ. τὸ παρ' Ἀριστοφ., Νεφ., 421 «θυμβρεπί-δειπνος».

δαγκανομύτης ὁ, Λεξ. Βλαστ., 362 δακ-ξαν-νομούτ-της Κύπρ. δακ-ξαν-νομούτ-τας Κύπρ.

Ἐκ τοῦ ρ. δαγκάνω καὶ τοῦ οὐσ. μύτη.

1) Ὁ χαμαιλέων, ὡς δαγκάνων, κατὰ τὴν παράδοσιν, τὴν μύτην τῶν ἀνθρώπων Κύπρ.: *Στὸ περ' βόλιν ἐν ἑνας δακ-ξαν-νομούτ-τας, βλέπου μὲν σὲ πιάσῃ ποῦ τὴν μούτ-την*. Συνών. *δρεπανόραχος, χαμολιός*. 2) Ἐπιθετικ., ὁ δριμύς, ἐπὶ ἀνέμου Λεξ. Βλαστ., ἐνθ' ἀν.: *Βοριάς δαγκανομύτης* (ὁ οἶονεὶ δάκνων διὰ τῆς δριμύτητός του τὴν μύτην τῶν ἀνθρώπων).

δαγκανούρα ἡ Λεξ. Βλαστ., 424 δακ-ξαν-νοῦρα Κύπρ. (Ἀμμόχ. Γερμασ. Κυθρ. Μένουκ. κ.ά.) δακχαν-νοῦρα Ρόδ. (Κοσκιν.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. δαγκανούρι κατὰ τύπ. μεγεθ.

1) Ἡ χηλὴ τοῦ καρκίνου Κύπρ. (Κυθρ. κ.ά.): *Ἐδάκ-χασέμ με μὲ τὲς δακ-ξαν-νοῦρες του ὁ κάουρος τῆς ποιῶ* Κύπρ. (Κυθρ.) || Ἄσμ.

Τῶν κάμνω ἐτὰ τὸν κάουρον τῶν κάτω 'ς τὸ λιβάν, κρατοῦν οἱ δακ-ξαν-νοῦρες του ἐν-ηὶ σκάλες λιβάν Κύπρ. Συνών. βλ. εἰς λ. δαγκάνα 1. 2) Μακρὸν διχαλωτὸν ξύλον διὰ τοῦ ὁποίου κόπτουν τοὺς ἐπὶ ὑψηλῶν κλάδων τοῦ δένδρου εὐρισκομένους καρπούς Κύπρ.: *Πόμεινε νὰ κάμω μὴν δακ-ξαν-νοῦραν νὰ κ-κόψωμεν ἀπίδια*. Συνών. *διχαλά, πράγκα*. 3) Μικρὸν διχαλωτὸν ξύλον ἢ δύο κοντὰ ἰσομήκη ξύλα δεμένα στερεῶς κατὰ τὸ ἐν ἄκρον, χρησιμοποιούμενα κατὰ τὸν εὐνουχισμόν ζῶου ἀντὶ λαβίδος, διὰ νὰ συλλαμβάνουν τὸ ἄκρον τοῦ ἀποκοπέντος νεύρου καὶ συγκρατοῦν αὐτὸ μέχρι ἀποστειώσεώς του, δένοντες σταθερῶς τὰ δύο ἐλεύθερα ἄκρα τῆς λαβίδος Κύπρ. β) Ἡ εἰς τὸ ἄκρον ξύλου ἢ καλάμου σχηματιζομένη διὰ τέμνοντος ὀργάνου σχισμῇ, χρησιμεύουσα εἰς τὸ νὰ συγκρατῇ τὸ ἄκρον θώμιγγος ἢ σχοινίου ἢ λωρίδος ὑφάσματος Κύπρ. 4) Τὸ πτηνὸν Ἀετομάχος ὁ ἐρυθροκέφαλος (*Lanius senator*) τῆς οἰκογ. τῶν Ἀετομαχιδῶν (*Lanidae*), ἡ τῶν ἀρχαίων δακνὰς καὶ δακνὶς Κύπρ. (Ἀμμόχ. Γερμασ. Κυθρ.) Ρόδ. (Κοσκιν. κ.ά.) — Λεξ. Βλαστ., 424. Συνών. βλ. εἰς λ. δάγκα 2. 5) Παιγνιώδης ἔθιμον τηρούμενον κατὰ τὴν ἐσπέραν τῆς Τυρινῆς Κυριακῆς κατὰ τὸ ὅποιον πάντες οἱ παρακαθήμενοι πρὸς ἐστίασιν προσπαθοῦν νὰ δαγκάσουν βρασμένον ἀποτεφλωμένον φὸν κρεμάμενον καὶ αἰωρούμενον ἀνωθεν τῆς τραπέζης Κύπρ. Συνών. *χαφτας*.

δαγκανούρι τό, ἐνιαχ. δακ-ξαν-νοῦρι Κύπρ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. δαγκάνα καὶ τῆς παραγωγ. καταλ.-οῦρι.

Ἡ χηλὴ τοῦ καρκίνου ἐνθ' ἀν.: *Τὸ δακ-ξαν-νοῦρι τοῦ καούρου* Κύπρ. || Ἄσμ.

Τῶν μετὰ πένδε πικάν-νω σε τῶν μετὰ 'χτὼ κρατῶ σε *τῶν μετὰ δακ-ξαν-νοῦρα μου παίρνω σου τ' ἄρματά σου*. αὐτόθ. Συνών. δαγκάνα 1, δαγκανάρι 1, δα-

γκάνι, δαγκανιάρης 3, δαγκανούρα 1, δαγκούνα 1, καβουροτσιμπίδα, τσιμπίδα, χαλί, χαχάλι.

δαγκάνω σύνθηθ. δαγάνω Ἀντικύθ. Ἐρεικ. Ἰθάκ. Κέρκ. (Κασσιόπ. κ.ά.) Κεφαλλ. Κορσ. Κρήτ. (Ἀμάρ. Ἀνατολ. Μόδ. Ραμν.) Κύθηρ. Μῆλ. Ὄθων. Πάρ. (Νάουσ.) Πελοπν. (Κάμπος Λακων. Λάγ. Μάν. Ξεχώρ.) Προπ. (Μαρμαρ.) Σαμοθρ. Ψαρ. δανγάνω Ἰκαρ. (Εὐδηλ. κ.ά.) δαγκάνου Ἡπ. (Κόνιτσ. Κουκούλ.) Θεσσ. (Φάρσαλ.) Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Μακεδ. (Ἀλίστρ. Βέρ. Δρυμ. Κασσάνδρ. Πάγγ. Πεντάπολ. Χαλάστρ.) Στερελλ. (Αἰτωλ. Ἀκαρναν. Φθιώτ.) δαγάνου Βάρν. Εὐβ. (Πήλ.) Ἡπ. (Ἀρτοπ. Δίβρ. Ἰωάνν.) Θράκ. (Σαρκεκλ. Σκοπ.) Λέσβ. Μακεδ. (Ἀγία Παρασκ. Ἀρέθουσ. Ἀσσηρ. Βαρβάρ. Βρία Ἐπανωμ. Πρώτ. Χαλάστρ. Ψυχικ.) Σάμ. δαγάνου Βιθυν. (Πιστικοχώρ. Δαρδαν. Λάμψακ.) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Προπ. (Ἀρτάκ. Μαρμαρ.) δανγκάν-νω Καλαβρ. (Βουν. Γαλλικ. Κοντοφ. Μπόβ. Ροχούδ. Χωρίο Ροχούδ.) δαγκάνω Ἀντίπαρ. Κρήτ. (Ἀβδοῦ Ἀγίος Γεώργ. Κριτσ. Μεραμβ. Νεάπ. Ρέθυμν. κ.ά.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) δακ-κάνω Χίος δακ-κάν-νω Κύπρ. (Αἰγιαλ. Λευκωσ. Πεδουλ. κ.ά.) Κῶς (Καρδάμ. Πυλ.) Σύμ. Χίος (Νένητ. Πισπιλ. Πυργ. Φυν. κ.ά.) ἄκ-κάν-νω Κάρπ. (Ἐλυμπ.) δανγὰδζω Καλαβρ. δακ-κάν-νω Ἀπουλ. (Καλημ. Καστριν. Μαρτ. Στερνατ. Τσολλῖν.) ἰδακ-κάν-νω Ἀπουλ. (Στερνατ.) τακ-κάν-νω Ἀπουλ. (Κοριλ. Στερνατ.) γιανγάν-νω Σύμ. γατσήνω Ἰμα Τσακων. (Βάτικ. Χαβουτσ.) Ἀόρ. γ'. πληθ. ἐδάνγασα Καλαβρ. (Βουν. Γαλλικ. Κοντοφ. Μπόβ. Ροχούδ.) Ὑπερσ. εἶχα δανγάνδα Καλαβρ. (Βουν. Γαλλικ. Μπόβ. κ.ά.) Προστ. ἄορ. δάκ-κασο. Ἀπουλ. (Καλημ. Καστριν. Μαρτ. Στερνατ. κ.ά.) δάνγασε Καλαβρ. (Βουν. Γαλλικ. Κοντοφ. κ.ά.) Ἀπαρ. ἄορ. δανγὰει Καλαβρ. (Βουν. Γαλλικ. Μπόβ. Ροχούδ.) Μετοχ. ἐνεστ. δανγάν-νοντα Καλαβρ. (Βουν. Γαλλικ. Κοντοφ. Μπόβ. Χωρίο Ροχούδ.) δακ-κάν-νοντα Ἀπουλ. (Καλημ. Καστριν. Μαρτ. Στερνατ. Τσολλῖν.) Μετοχ. ἄορ. δανγάνοντα Καλαβρ. (Βουν. Γαλλικ. Μπόβ. κ.ά.) δακ-κάνοντα Ἀπουλ. (Καλημ. Καστριν. Μαρτ. Στερνατ. Τσολλῖν. κ.ά.) Μέσ. δανγάν-νομαι Καλαβρ. (Βουν. Γαλλικ. Κοντοφ. Μπόβ. Ροχούδ. Χωρίο Ροχούδ.) Παθ. ἄορ. ἐδανγὰστηνα Καλαβρ. (Βουν. Γαλλικ. Μπόβ. Χωρίο Ροχούδ.) ἡδακ-κάνστημο Ἀπουλ. (Καλημ. Καστριν. Μαρτ. Στερνατ. Τσολλῖν.) Μετοχ. παθ. παρακ. δανγαμένο-η-ο Καλαβρ. (Βουν. Γαλλικ. Μπόβ. Χωρίο Ροχούδ.) δακ-καμένο-η-ο Ἀπουλ. (Καλημ. Καστριν. Μαρτ. Στερνατ. Τσολλῖν.)

Τὸ Ἑλληνιστ. ρ. δαγκάνω. Διὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ ρ. Πβ. Γ. Χατζιδ., Ἐπιστ. Ἐπετ. 12 (1915/16), 40-41 καὶ P. Kretschmer Glotta 7 (1916), 342.

1) Δάκνω κοιν. καὶ Ἀπουλ. (Βουν. Γαλλικ. Κοντοφ. Μπόβ. Ροχούδ. Χωρίο Ροχούδ.) Καλαβρ. (Καλημ. Καστριν. Μαρτ. Στερνατ. Τσολλῖν.) Τσακων. (Βάτικ. Χαβουτσ.): *Δαγκάνω τὸ κρέας - τὸ ψωμί - τὸ τυρὶ. Δάγκασε λίγο. Τὸν δάγκασε τὸ σκυλλί. Τὸν χάιδερα καὶ μοῦ δάγκασε τὸ χέρι σύνθηθ. Ἐχε ἔννεια τὸ σκύλλο σου, γιατί γιουρονδᾶ καὶ δαγκάνει* (γιουρονδᾶ = ὄρμᾶ) Βιθυν. (Κίος). *Μὴ δό' χης ἀχαλίνωτο τὸ μουλάρι, νὰ μὴ δαγάσῃ καὶ νὰ παιδάκι* Πελοπν. (Λάγ.) *Πῆγε νὰ ξεκαπιστρώσῃ τὴ μούλα της τσαὶ τὴ δάγασε ἀπὸ τὸ βράτσο* Πελοπν. (Ξεχώρ.) *Ἄν δαγάσῃς τὴ γλῶσσα σου, δὲν σὲ χτυπάει ἡ μουνδιάστρα* (= ὁ ἰχθὺς τρυγὼν ἢ θαλασσίκα) Κέρκ. *Λένε οἱ παλιοὶ ὅτι βγαίνανε τὰ σμερνιά ὅξω τσι ξέρες καὶ δαγάνανε τοὺς παράδες* (σμερνιά = σμέρνες) Ἐρεικ. *Λέν εἶναι καὶ μικρὸ τριῶ*

